

Tampereen Teatteri



Kirjoittanut ja säveltänyt Willy Russell

VERIVELJET – Opettajien paketti

Susanne Issakainen, Hilpi Luukkonen, Lotta Mikkonen, Soile Mäkisalo ja Taina Vähämäki

*”Kai lienet kuullut kohtalosta Johnstone-kaksosten.
Oli veli veljensä kaltainen.
Äidin kohdun jakoivat he kaksistaan.
Mut vain toisen kasvatti hän helmoissaan.”*

Willy Russellin kirjoittamaa ja säveltämää musikaalia *Veriveljet* pidetään yhtenä maailman parhaimmista musikaaleista. Se vetoaa katsojiin sekä tarinallaan että musiikillaan. *Veriveljet* on kertomus veljeydestä ja ystävyydestä, kohtalon vääjämättömyydestä ja rakkaudesta.

Näiden tehtävien tavoitteena on syventää musikaalin katsomiskokemusta ja herättää ajatuksia ja keskustelua ryhmän kesken teatterielämyksestä. Tehtävät soveltuvat niin yläkoulun, ammattiopiston kuin lukion opiskelijoille.

KÄYTTÖVINKKEJÄ: Paketti sisältää tehtäviä, joita voidaan tehdä ennen esitystä ja esityksen jälkeen. Paketissa on runsaasti materiaalia, ja tarkoitus on, että poimitte sieltä ryhmällemme sopivimmat. Voitte myös vapaasti varioida tehtäviä, valita niille teemanne kannalta sopivan käsittelyjärjestyksen tai vain käyttää niitä oman inspiraationne lähteenä. Teillä on täysi vapaus myös tehtävien toteutustavassa. Voitte suosia esimerkiksi ryhmäkeskusteluja tai hyödyntää paketin aineistoa erilaisten tekstilajien kirjoittamiseen. Hyvää teatterimatkaa!

Veriveljet verkossa! Tutustukaa musikaalin omaan sivustoon. Toimittaja Eija Mäkisen ja kuvaaja Joonas Mäkkylän matkassa pääsette kulissien taakse ja tutustutte tekijäryhmään. www.veriveljet.fi

Tehtäväpaketin rakenne

I Taustatietoa:

Musikaalin kirjoittaja ja säveltäjä Willy Russell.....3

Liverpool 80-luvulla Blood Brothers -näytelmän syntyäikoihin.....3

II Ennen teatteriesitystä: ennakkotehtävät.....4

III Seurantatehtävät.....5

IV Keskustelu- ja kirjoitustehtävät.....5

V Draamatehtävät.....12

I TAUSTATIETOA

Musikaalin kirjoittaja ja säveltäjä Willy Russell

Willy Russell teki täysosuman

Ennen kuin Willy Russell kirjoitti musikaalin *Veriveljet*, hän oli ennättänyt hurmata yleisön ja vakuuttaa kriitikot kahdella teoksella: Beatles-aiheisella näytelmällä *John, Paul, George, Ringo ... and Bert* sekä *Tunnit Ritan kanssa*.

Liverpoolissa 1947 syntynyt, kampaajana ja keikkamuusikkona työskennellyt Russell hyödynsi näytelmissä menneisyyttään ja musiikillisia muistojaan. Esitysten menestys aurasi väylän täysosumalle, kaksospojista kertovalle *Veriveljet*-musikaalille, joka palkittiin vuoden 1983 parhaana musikaalina.

Luupin alla tunteet, taikausko ja yhteiskunta

Veriveljien traagisessa tarinassa on monta teemaa, jotka puhuttelevat katsojaa. Rakkaus soi vahvana läpi esityksen, kuten myös sen vastavoimat: kateus, pelko, viha. Musikaalin tenho syntyy sekä juurevista ja hauskoista henkilöistä, joihin yleisön on helppo samastua, että esityksen maailmasta, joka paljastaa yhteiskunnan arvot, asenteet ja säröt.

Luokkaerot tulevat esiin kielessä ja mielipiteissä

Willy Russellia on keuhuttu erinomaisesta kielentajustaan. Hän on kirjoittanut lähes 20 näytelmää ja tv-sarjoja, joista monet kuvaavat työväenluokan elämää ja yhteiskunnassa vallitsevia luokkaeroja. Vuonna 1986 ensi-iltansa sai vuoden parhaaksi komediaksi nimetty *Shirley Valentine*, josta myöhemmin tehtiin myös elokuva. Russellin esikoisromaani *Väärä poika* ilmestyi vuonna 2000. Lauluja hän on säveltänyt ja sanoittanut 1960-luvulta asti, mutta ensimmäisen levynsä *Hoovering the Moon* hän julkaisi vasta vuonna 2003.

Lähde: *Veriveljet*-sivusto, teksti Eija Mäkinen: <http://www.veriveljet.fi/musikaali/willy-russell-teki-taysosuman/>

Liverpool 80-luvulla *Blood Brothers* -näytelmän syntyäikoihin

Liverpool oli rakentanut taloudellisen kehityksensä insinööritaidon, sementinvalmistuksen, sokerinjalostuksen ja suurien jauhomyllyjen varaan, ja talous kukoistikin vielä 50- ja 60-luvuilla. 1970-luvulta lähtien Liverpoolin perinteinen raskas teollisuus ja telakat kokivat raskaan laman, minkä vuoksi moni menetti kokonaan työpaikkansa. 1980-luvulle tultaessa tämä kehitys vain kiihtyi ja Liverpoolin alueen työttömyysluvut olivat koko Iso-Britannian korkeimmat. Vuosittain noin 12000 ihmistä lähti kaupungista jättäen jälkeensä autioituneita alueita. Vuonna 1981 puhkesivat surullisen kuuluisat mellakat Toxtethin kaupunginosassa – poliisi käytti ensi kertaa kyynelkaasua siviilejä vastaan Pohjois-Irlannin ulkopuolella. Samana vuonna sulkeutui myös alueen yksi suurimmista työnantajista, Tate and Lyle -sokeritehdas. Kaupunki oli veloissa ja mellakat levisivät myös 80-luvun lopulla jalkapallokatsomoihin. Elettiin aikaa, jolloin vallassa oli Margaret Thatcherin konservatiivihallitus ja vastakohtat hyväosaisten ja yhteiskunnallisista rakennemuutoksista kärsineiden osattomien välillä kärjistyivät pahasti.

1960-luvulla Liverpool tuli tunnetuksi Beatlesien kotikaupunkina – heidänkin laulujensa sanoituksissa näkyi selvästi alueelle tyypillinen työväenluokan kynnisyys, näkemyksettömyys ja toivottomuus. Syntyperäistä liverpoolilaista kutsutaan nimellä 'scouser' – se juontaa juurensa yksinkertaisesta lihapadasta 'scouse', jota työväenluokka valmisti halvimmista ruhonosista. Tyypillisesti heitä kuvataan lämpimiksi mutta ylpeiksi, huvituksista nauttiviksi, mutta toisaalta kovaa työtä tekeviksi ihmisiksi.

(Tästä aiheesta netistä löytyy hyvä kuvatiedosto 'Liverpool in the 1980s')

Kahdesta eri yhteiskuntaluokasta olevien henkilöihahmojen perheet ja ystävyysuhteet muodostavat *Veriveljet*-näytelmän rungon. Willy Russell näyttää kuinka etuoikeutettuja rikkaat ovat, Johnstonien ja Lyonsien perheet eivät ole samanarvoisia edes lain edessä.

Eriarvoisuus näkyy myös koulutuksessa – rikkailla on mahdollisuus kouluttaa itsensä paremmin, minkä vuoksi myös heidän koko elämäntyyliinsä muodostuu erilaiseksi: Eddie päätyy yliopiston kautta menestyvälle poliittiselle uralle, Mickey puolestaan heikon koulutustaustansa vuoksi rutiininomaiseen tehdastyöhön. Tarpeettomuuden tunne ja mahdollisuuksien puute tekevät hänet rikolliseksi ja hän kärsii masennuksesta sekä huume- ja lääkeriippuvaisuudesta. Kuitenkin ymmärrämme Mickeyn teot, koska ilman kunnan koulutusta hänellä ei ollut 80-luvun Liverpoolissa vallinneessa luokkayhteiskunnassa paljon muita vaihtoehtoja. Kun Mickey näytelmän lopussa sanoo 'Olisin voinut olla hän', yleisö saa käsityksen siitä, miten erilaiseksi hänen elämänsä olisi muodostunut, jos hän olisi saanut kasvaa Lyonsien perheessä.

Koulutus näkyy myös näytelmän naishahmojen kohtaloissa – rouva Johnstone on köyhyysloukun uhri jäätyään yksin lisääntyvän lapsikatraan kanssa. Hänellä ei ole kouluttamattomana paljon muita vaihtoehtoja kuin siivoustyö, ja hän on riippuvainen valtion asuntopolitiikasta mikäli mieli saada paremman asunnon. Huono-osaisuuden kierre näyttää periytyvän myös hänen lapsilleen.

Kuitenkaan rouva Lyonskaan ei huolimatta keskiluokkaisesta taustastaan ole kovin itsenäinen taloudellisesti. Russell kuvaa kotiin jääneen äidin tilannetta miehen rakentaessa uraa.

II ENNEN TEATTERIESITYSTÄ: ennakkotehtävät

1. **Määritellään** mikä on musikaali (vrt. komedia, draama, tragedia) teatteriterminä.

2. **Tutustutaan** Tampereen Teatterin nettisivuilla olevaan materiaaliin *Veriveljet*-musikaalista: <http://www.tampereenteatteri.fi/index.php?mid=4&pid=6&id=85> sekä <http://www.veriveljet.fi/>

a) Miettikää, millä tavalla musikaalia myydään (kuvat ja tekstit).

b) Millaisia odotuksia kuvat ja teksti synnyttävät?

3. **Etsi tietoa** kirjailijasta (lyhyesti myös edellä). Löytyykö kirjailijan ja näytelmän väliltä yhdistäviä asioita?

4. **Mitä tiedätte** kaksosiin liittyvistä uskomuksista ja biologisista tosiasioista?

- osaavat ratkaista ristiriitoja neuvottelemalla ja ottaa toiset lapset paremmin huomioon; jakavat asioita vahvemmin kuin muut; erotetut voivat tehdä samoja asioita, vaikka eivät tiedä toisistaan; "telepatialinkki"

5. Kirjoita paperille viisi (5) elämäsi tärkeintä asiaa. Vertaillkaa pienryhmissä listojanne ja keskustelkaa niistä. Mitä kaikkea saa rahalla? Mitä ei?

6. Keskustelkaa näytelmän teemoista etukäteen. Aiheita voi jakaa tai valita.

- lapsettomuus, adoptio, voiko vierasta lasta rakastaa?
- yksinhuoltajuus: ongelmat, ilot, vastuu
- petos ja petollisuus: mikä on pettämistä, miten määritellä petos?
- moraaliset pohdinnat: kahdesta pahasta pienemmän valitseminen
- eriarvoisuus: millä tavalla näkyy, missä asioissa? Lain edessä, taloudelliset asiat, perhetausta
- taikausko: millaisia uskomuksia ja miksi, mitä niillä saadaan aikaan?

III SEURANTATEHTÄVÄT

Ennen teatteriesityksen katsomista jaa seuraavat näytelmän sisältöön, tematiikkaan ja esitystapaan liittyvät seurantatehtävät opiskelijoiden kesken.

1. Mikä on näytelmän keskeinen idea, eli miten näytelmä toteuttaa nimeään *Veriveljet*? Oletko lukenut tai nähnyt vastaavia tarinoita?
2. Minkä antiteesien eli vastakkaisuuksien varaan näytelmän sisältö rakentuu?
3. Millaista huumoria näytelmässä on? Miten se ilmenee?
4. Mikä on kertojan rooli ja tehtävä esityksessä?
5. Kenen näkökulmasta tarina kerrotaan?
6. Tarkastele esityksen vaikuttavuutta. Mitä retorisia keinoja käytetään?
7. Miten lavastus on toteutettu?
8. Miten näytelmän miljööt vaihtelevat?
9. Mitä lavastus ilmentää?
10. Millaisia teatteritekniisiä keinoja esityksessä on käytössä? (valot, äänimaisema, tehosteet, rekvisiitta)
11. Miten musiikkia käytetään näytelmässä?
 - a) Onko musiikin käyttö luontevaa?
 - b) Tarkastele keskeisten henkilöiden musiikillisia teemoja. Mitä ne kertovat hahmoista?
 - c) Millä tavalla laulu ja puhe vuorottelevat?
 - d) Tarkkaile näyttelijöiden liikkeitä. Huomaatko selkeitä koreografioita? Kuinka ne toimivat ja mitä ne tuovat tarinan kerrontaan?

IV KESKUSTELU- JA KIRJOITUSTEHTÄVÄT

1. Teatteriesityksen arvostelu. Arvostelu on mielipideteksti, jossa sekä esitellään että arvioidaan. Tässä teatteriarvostelussa sinä kerrot muille teatterista kiinnostuneille katsomastasi näytelmästä ja esität mielipiteesi näkemästäsi. Kirjoitat lukijalle, joka ei ole nähnyt esitystä. Arvostelija tarkastelee teosta oman kokemuksensa pohjalta miettimättä, mitä muut siitä ajattelevat; arvion perusteluiden täytyy kuitenkin löytyä esityksestä.

Voit kirjoittaa yhden kappaleen jokaisesta numeroidusta kohdasta. Jos jossain kohdin asiaa tuntuu riittävän useamman kappaleen verran (esimerkiksi kohta 7), voit poiketa ehdotetusta kappalejaosta. Toki saat toimia toisinpäinkin: kun peräkkäisten kappaleiden asiat tuntuvat kietoutuvan yhteen eikä kokonaisuus ole liian pitkä, voit yhdistää asiat yhdeksi kappaleeksi. Pyri käsittelemään asiat perusteellisesti ja nosta näytelmästä esiin konkreettisia tilanteita havaintojesi tueksi.

- a) Esittele näytelmä: Kerro **esityksen nimi**, näytelmän **kirjoittaja**, **kirjoittamisaika**, **esityspaikka** ja **aika**. Myös **roolien miehityksestä** voit kertoa heti aluksi.
- b) Kuvaile esityksen **tapahtuma-aikaa ja -paikkaa**.
- c) Kerro näytelmän **juonesta** lyhyesti (korkeintaan kaksi kappaletta). Herätä kiinnostus, mutta älä paljasta liikaa, jotta lukijallasi säilyy into nähdä esitys. Tässä kohtaa voit tarkastella myös näytelmän **rakennetta**.
- d) Kuvaile **päähenkilöitä** (ja ehkä tärkeimpiä **sivuhenkilöitä**) sekä heidän keskinäisiä suhteitaan.
- e) Arvioi **näyttelijäntyötä**. Kuka on erityisen onnistunut ja uskottava, kuka ei vakuuttanut?
- f) Kuvaile **dialogia** eli vuoropuhelua. Onko se sujuvaa ja luontevaa? Kerro ylipäättään havaintoja käytetystä kielestä.
- g) Esittele ja arvioi **musiikkia, lavastusta ja puvustusta** sekä muita käytettyjä **tehokeinoja**.
- h) Mikä on näytelmän **aihe**? Kerro aiheesta heränneitä ajatuksiasi näytelmän pohjalta.
- i) Mieti, mikä on näytelmän **teema** (sanoma tai opetus)? Mitä pohdittavaa näytelmä antaa katsojalle?
- j) Kokonaisuuden arviointi: Mistä pidit, mistä et pitänyt esityksessä? Mikä kohtaus, piirre tai henkilö jäi erityisesti mieleesi? Perustele mielipiteesi. Huolehdi, että tekstissäsi on kokoava lopetus, kokonaisuuden arviointi. Halutessasi voit kirjoittaa erillisen lopetuskappaleen.

2. Perhe-tematiikka

- a) Mitä iloa ja mitä huolta sisarukset tai ainoana lapsena oleminen ovat sinulle tuoneet? Onko joku henkilö sinulle niin läheinen, että voisi sanoa, että hän on kuin veli tai sisko? Kirjoita teksti, jossa muistelet lapsuuttasi ja pohdit nykyistä elämääsi tästä näkökulmasta. Aloita tekstisi oikealla, konkreettisella muistolla tilanteesta, jossa sisaruus tai ystävyys korostui erityisesti tai joka muuten nousee vahvana mieleesi. Ota mukaan esimerkkejä *Veriveljet*-näytelmän tapahtumista ja henkilöistä.
- b) Millainen on mielestäsi hyvä äiti tai isä? Mitä hyvä äiti tai isä tekee? Mitä hän ei ainakaan tee? Millainen vanhempi itse haluaisit olla? Kirjoita aiheesta pohtiva teksti. Ota mukaan esimerkkejä *Veriveljet*-näytelmän tapahtumista ja henkilöistä. Otsikoi itse.

c) Miksi isä ei ole näkyvässä roolissa *Veriveljet*-näytelmässä? Millä eri tavoin isä voi olla poissa perheen arjesta? Kirjoita kirje poissaolevalle isälle.

3. Pohdintatehtäviä

a) Mikä vaikutus ihmisen perimällä on hänen elämäänsä ja miten paljon ympäristö vaikuttaa? **Mitä mieltä sinä olet?** Olisivatko *Veriveljet*-näytelmän veljesten elämät menneet samalla tavalla, jos heidän paikkansa olisivat vaihtuneet? Mikä vastuu ihmisellä on oman elämänsä sujumisessa? Kirjoita pohtiva teksti aiheesta. Otsikoi itse.

b) Erilaiset roolit elämässä. **Mieti onko itselläsi erilaisia rooleja riippuen siitä, missä tilanteessa olet.** Voit myös miettiä, mistä roolit ovat syntyneet ja ovatko ne mieluisia itsellesi vai ei. Kirjoita ylös, miten erilaiset ihmisen kuvailisivat sinua, ystävät, vanhemmat, opettajat, sisarukset.

c) Huoleton nuoruus. **Miettikää onko huoletonnuoruutta oikeasti nykyään olemassa.** Kirjoittakaa ylös asioita, jotka koette omassa elämässänne raskaiksi velvollisuuksiksi ja sitten niitä asioita, missä kenties saatte vielä olla huolettomia.

d) Onko helppo sanoa ei? **Miettikää miten ryhmän paine on teihin vaikuttanut.** Onko olemassa tilanteita, joissa olisitte halunnut toimia toisin, mutta toisten mielipiteet vaikuttivat päätöksentekoon.

e) Anteeksianto. **Miettikää, mitä asioita voi antaa anteeksi ja mitä asioita ei.** Entä anteeksi pyytäminen, onko se helppoa?

4. Intertekstuaalisuus

a) Lukekaa Kantelettaren runo *Velisurmaaja* ääneen niin, että toinen lukija lukee äidin ja toinen pojan osuudet. Mistä runo kertoo? Mitä on tapahtunut? Mitä yhteistä löydät *Velisurmaaja*-runosta ja *Veriveljet*-näytelmästä? Etsi ainakin kolme yhteistä piirrettä.

(Vastausvinkki: Äiti on mukana tarinassa, veli surmaa veljen, surman syy rakastetun vieminen toiselta.)

Velisurmaaja-runo

"Mistäs tulet, kustas tulet,

Poikani iloinen?"--

"Meren rannalta, meren rannalta,

Äitini kultainen."

"Mitä sieltä tekemästä,

Poikani iloinen?"--

"Hevostani juottamasta,

Äitini kultainen."

"Mist' on selkäsi saveen tullut,

Poikani iloinen?"--

"Hevonen huiskasi hännällänsä,

Äitini kultainen."

"Mist' on jalkasi vereen tullut,

Poikani iloinen?"--

"Hevonen polkasi rauallansa,

Äitini kultainen."

Mist' on miekkasi vereen tullut,

Poikani iloinen?"--

"Pistin veljeni kuoliaksi,

Äitini kultainen."

"Mintähen sinä veljesi pistit,

Poikani poloinen?"--

"Mintähen naistani nauratteli,

Muorini kultainen."

"Minne nyt sinä itse jouvut,

Poikani poloinen?"--

"Muille maille vierahille,

Muorini kultainen."

"Minne heität taattosi vanhan,

Poikani poloinen?"--

"Mieron verkkoja paikatkohon,

Muorini kultainen."

"Minne heität maammosi vanhan,

Poikani poloinen?"--

"Mieron rihmoja keträtköhön,

Muorini kultainen."

"Minne heität naisesi nuoren,

Poikani poloinen?"--

"Mieron miehiä katselkohon,

Muorini kultainen."

"Minne heität poikasi nuoren,

Poikani poloinen?"--

"Mieron koulua kärsiköhön,

Muorini kultainen."

"Minne heität tyttösi nuoren,

Poikani poloinen?"--

"Mieron karjoja kaitsekohon,

Muorini kultainen."

"Koskas sieltä kotihin käännyt,

Poikani poloinen?"--

"Konsa korppi valkenevi,

"Koskas korppi valkenevi,

Poikani poloinen?"--

"Konsa hanhi mustenevi,

Muorini kultainen."

"Koskas hanhi mustenevi,

Poikani poloinen?"--

"Konsa kivi veen päällä pyörii,

Muorini kultainen."

"Koskas kivi veen päällä pyörii,

Poikani poloinen?"--

"Konsa höyhen pohjaan painuu,

Muorini kultainen."

"Koskas höyhen pohjaan painuu,

Poikani poloinen?"--

"Konsa päivä syänyöllä paistaa,

Muorini kultainen."

"Koskas päivä syänyöllä paistaa,

Poikani poloinen?"--

"Konsa kuuhtu kuumasti polttaa,

Muorini kultainen."

"Koskas kuuhtu kuumasti polttaa,

Poikani poloinen?"--

"Konsa tähet taivaalla tanssii,

Muorini kultainen."

"Koskas tähet taivaalla tanssii,

Poikani poloinen?"--

"Konsa kaikki tuomiolle tullaan,

Muorini kultainen."

- Kanteletar (koonnut Elias Lönnrot) -

b) Mitä muita kuuluisia veljestarinoita tiedät? Mitä hyvää ja mitä huonoa veljeys tuo niissä mukanaan?
(Vastausvinkki: Aleksis Kivi: *Seitsemän veljestä*, S.E.Hinton: *Me kolme ja jengi*, Raamatun *Kain ja Abel*)

c) Lue *Kalevalan* runokatkkelmat Lemminkäisen äidistä. Katkelmat ovat kohdasta, jossa Lemminkäisen äiti on säännännyt etsimään Lemminkäistä huomattuaan, että tämän harjasta vuoti verta. Äiti on päätellyt siitä, että pojalle on taas tapahtunut jotakin pahaa. Äiti löytää Lemminkäisen lopulta pilkottuna Tuonelan joesta.

d) Millainen äiti Lemminkäisen äiti on? Mitä samaa ja mitä erilaista huomaat Lemminkäisen äidin hahmossa ja *Veriveljien* äidissä?

(Vastausvinkki: Haluaa lapsilleen hyvää, on valmis tekemään mitä vain. Lemminkäisen äiti täysin pyyteetön, auttaa aina, ei ajattele itseään.)

Kalevala: 15. runo (katkelma)

Emo etsi eksynyttä, kaonnutta kaipoavi.
Juoksi suuret suot sutena, kulki korvet kontiona,
ve'et saukkona samosi, maat käveli mauriaisna,
neuliaisna niemen reunat, jäniksenä järven rannat.
Kivet syrjähän sytäsi, kannot käänti kallellehen,
risut siirti tien sivuhun, haot potki portahiksi.

Haravoipi poikoansa pitkin Tuonelan jokea,
vetelevi vastavirran. Veti kerran, tuosta toisen:
saapi paian poikoansa, paian mieliksi pahoiksi;
veti vielä kerran toisen: sai sukat, hatun tapasi,
sukat suureksi suruksi, hatun mieliharmiksensa.

Nousi lieto Lemminkäinen, kohosi Kalevan poika
haravassa vaskisessa päälle selvien vesien;
vaan oli pikkuista vajalla: yhtä kättä, puolta päätä,
paljo muita muskuloita, siihen henkeä lisäksi.

Tuop on äiti Lemminkäisen
Eipä työnnä poikoansa.
Vetelevi vielä kerran
Haravalla vaskisella
Pitkin Tuonelan jokea
Sekä pitkin jotta poikki:
Saapi kättä, saapi päätä,
saapi puolen kylkiluuta,
Monta muuta muskulata.
Niistä poikoa rakenti,
Laati lieto Lemminkäistä.
Liitteli lihat lihoihin,
Luut on luihin luikahutti,
Jäsenet jäsenehinsä,
Suonet suonten sortumihin.

- *Kalevala* (koonnut Elias Lönnrot) -

e) Mitä tiedät satujen äideistä ja äitipuolista? Kerro esimerkkejä. Millainen *Veriveljien* äitipuoli on? Miksi? Kirjoita jostakin tutusta sadusta mukaelma, jossa käännät roolit päälleellesi haluamallasi tavalla.

f) Kalevalassa naiset ovat yleensä kosimisen kohteita ja jonkun äitejä tai tyttäriä, harvoin itsenäisiä toimijoita.

Ainon veli Joukahainen joutuu riitaan vanhan Väinämöisen kanssa ja lupaa siskonsa vaimoksi Väinämöiselle pelastaakseen oman henkensä. Ainon äiti on iloinen, koska tytär saa vakavaraisen ja arvostetun puolison, mutta Aino mieluummin hukuttautuu kuin menee vanhalle miehelle vaimoksi. Kalevalassa Pohjolan tyttäret ovat jatkuvasti kosinnan kohteina. Kosijoilla teetetään mitä hurjimpia urotöitä, joilla heidän pitää näyttää vahvuutensa.

Mitä yhteistä ja mitä erilaista näet *Kalevalan* neitojen ja *Veriveljien* Lindan välillä? Millä perusteilla Linda valitsee puolisonsa? Onko rahalla merkitystä rakkaudessa? Otsikoi itse.

V DRAAMATEHTÄVÄT

- 1. Dramatisointi.** Valitkaa jokin näytelmän kohtaus ja tehkää siitä uudelleendramatisointi. Kohtauksen voi halutessaan tehdä ilman ääntä tai kirjoittaa itse uudet repliikit.
- 2. Talk-show.** Yksi oppilas on ohjelman juontaja ja muille oppilaille annetaan rooleja kuten poliisi, sosiaaliviranomainen, yksinhuoltajaäiti, pappi. Ohjelman teemaksi voitte valita jonkun näytelmään sopivan teeman kuten: eriarvoisuuden ja tuloerojen kasvu, nuorisorikollisuus, yksinhuoltajuus, isättömyys.
- 3. Roolihahmot paperille.** Laitetaan luokan lattialle paperi, johon kirjoitetaan jokaisen keskeisen roolihahmon nimi (Rouva Johnstone, Mickey, Eddie, Linda, Rouva Lyons, Sammy, Herra Lyons). Papereille oppilaat kirjoittavat adjektiivejä roolihahmoista.
- 4. Kuumat penkit.** Ottakaa yhtä aikaa lavalle Mickey, Eddie ja Linda. Muut oppilaat voivat kysyä roolihahmoilta vuorotellen kysymyksiä. Tehdään sama kahdella äidillä, rouva Lyonsilla ja rouva Johnstonella.
- 5. Mistä näytelmä kertoo?** Oppilaat saavat kirjoittaa paperille asioita, mistä näytelmä heidän mielestään kertoo, mitkä ovat keskeiset teemat. Oppilaat jaetaan kolmen tai neljän hengen ryhmiin. Ryhmät valitsevat yhden teeman paperilta ja tekevät siitä valitun teeman pohjalta kohtauksen. Kohtauksen ei tarvitse olla *Veriveljet*-näytelmästä.
- 6. Synninpäästö.** Laittakaa yksi tuoli keskelle luokkaa. Oppilaat saavat mennä siihen vuorollaan istumaan ja sanoa ensin kuka roolihahmo on ("minä olen Mickey") sitten sanoo yhden asian, mitä katu ("minä kadun sitä...."). Samaa roolihahmoa voi tehdä useaan kertaan.
- 7. Still-kuva.** Oppilaat tekevät pienissä ryhmissä tilannekuvia haluamistaan näytelmän kohtauksista. Muut oppilaat voivat arvata, mistä kohtauksesta on kyse.